

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instrvctio Novitiorvm

Juan <de Jesús Maria>

Coloniæ, Anno M.D.C.XIII

De patientia. Cap. 13.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48624](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48624)

32 Quâ certè mira victoria homines
mites corde velut inter lupos agnitu-
pète mundo, claruerunt, & Magni præ-
ceptoris sui, qui domuit orbem, non
ferro, sed ligno, sensum euulgarunt.

33 Hæc est laus filiorum Dei, qui dul-
cissimo corde pectora dura pulsantes,
& iram feruere, ac de feruescere sinen-
tes, eos potissimum capiunt, quos acro-
res hostes, ad tempus ferunt.

34 Festinent ergò fratres nostri ad hoc
coeleste brauium, & suauissimo spiritu
lenitatis, victoriam proximorū exqui-
rant: nè præferant Christi similitudinē,
& intus vllam asperitatem admittant.
Currant ad propositum eis certamen,
& corde tacito mens benè conscia, fili-
orum Dei, quorum nomina liber vita
seruat, permansuram hæreditatem ac-
quirant.

De Patientia.

Cap. XIII.

CVm vulgò mansuetudinis actibus
patientia actus permisceatur (qui
enim iniuria laceffi mitescunt, paci-
entes appellantur, cum potius mansue-
ti dicendi essent) æquum est de virtute
patien-

patientia immortalis laude digna, quae admodum & de alijs proprie, ac seorsum differere: cum & natura, & sede a mansuetudine diuersam habeat: mansuetudo enim in Irascibili regit iram, patientia in Concupiscibili tristitiam moderatur: illa temperantiae, haec vero fortitudinis pars est.

2 Patientia ergo est virtus, quae contra tristitiae passionem rationis bonum tuetur, ac propterea in appetitu Concupiscibili, ubi ea passio viget, velut in sede propria, collocatur, & inter virtutes Christianas miris encomijs a Patribus effertur.

3 Inter ingeniosos quippe diuinae charitatis foetus, quasi partus primogenitus ab Apostolo reponitur, dum in catalogo quodam sic incipit: charitatis fructus: charitas patientis est, benigna est, &c. caelesti enim lumine perfusus nihil ad virtutum reginam commedendam, patientiae laude opportunius iudicauit, quasi ex ea potissimum nota, sincera charitas internosceretur, & omnem suspensionem excluderet.

4 Nisi enim charitatis aurum ictibus multis

K

tis

tis exploretur, quod patientiæ munus est; laudem primam minimè promeretur: ex quo virtutis huius nobilitas præsertim elucet. Quid enim altius excogitari possit, quàm excellentissimæ charitati, quæ animi, eiusquæ virtutum vita est, laudem primam conciliare?

5 Nec verò laudem solam, sed utilitatē immensam parit: nunquam enim charitas cumulatè opulenta est, nisi postquam belli patientia pacem cordis acquisiuit. Tantò certè opulētior Iob post agones, & Paulus post insectationes euasit: quantum cœlū terra sublimius est: præterquā quòd animus verè Christianus, nisi laboribus exerceatur, in quadam ignauiam, inopiamquæ degenerat, qua nihil calamitosius queat accidere.

6 Quamobrem clementissimus Deus generis humani tutor, & custos, ut æternas augeat diuitias, eos quoq; laboribus immisissis exercet, quos culpis non cernit obnoxios. Censuit enim sapientia illa, hominis fœlicitatem, hac præcipuè vi promoueri: maluitq; , quos amore summo prosequitur, breui vexari, quã
hære-

hereditatis æternæ iure multo care-
re.

7 Hinc non dæmonibus tantùm, & sce-
lestis hominibus permittit infontes, sed
ipse quoq; meliore consilio, amicos fi-
dissimos experitur, & innumeris cala-
mitatibus vrget, vt maiora multò lucra
cōquirant. Propterea quippè tentavit
Abraham, cuius amicitia gloriabatur,
ne tam acceptus amicus auctioribus di-
uitijs non afflueret.

8 Iam verò decor, & utilitas eximiæ
virtutis huius, incredibilè cordi volu-
ptatè ingenerat: nullo enim eloquentiæ
apparatu satis expèdi potest, quanta, ex
laboribus patièter exhaustis, lætitia sub-
eat. Cū enim sempiternæ mercedis spè
firmâ conscientia creet, exoritur gau-
dium fanè maximum animo se velut
expandente, & ad cœlestia bona capi-
enda, quasi brachia porrigente: quæ
futuræ fruitionis quædam prælibatio
est.

Expédant ergò Fratres nostri, præstā-
tissimæ virtutis huius honestatè, ac foecū-
ditatem: & velut auari mercatores, per
Christianâ tolerantiam, regni iura perqui-
rant.

rant. sed actus patientiæ describamus.*

Actus interni.

* Gradus patientiæ in c. proximo una cum gradibus mansuetudinis recensiti sunt.

10 **P**atientissime Iesu Christe, quicquid laboris mihi vnquam acciderit, propter te patienter feram.

Mitissime Iesu Christe, si Religionis austeritas grauis fortasse videatur, æquanimiter eam tolerabo.

Clementissime Deus, si tentationibus exercear, pectus firmum opponam.

Benignissime Domine, si tartarus defœuiat, constanter ictus excipiam.

Dulcissime Deus, si mœror importunus ingruat, nulla ratione me deijci feram.

Amantissime Iesu Christe, si morbi subeant, omnia tædia, dolores, anxietates fortiter exhauriam.

Suauissime Deus, si totius corporis contritio, membrorum diuisio, ignis, & quæuis acris tormenta inferantur, inuictè constabo.

Optatissime Deus, si hominum moeres aduersi, & fastidia molestissima contingant, pacata mente consistam.

Iucundissime Iesu Christe, si me ari-

ditate

ditate, diuturnaquē repulsa exerceas, libenter pœnam amplectar.

11 Huiusmodi actus procul dubio necessarij, & schola Christi facilè digni, frequenter producendi sunt: multis enim ex capitibus mœstitia succrescit, cum qua virtus patientiæ bellum gerit, nè forte animum obruat, & quodam quasi lethargo, infœliciter interimat. Sed actus externos proponamus.

12 Subit fortasse morbus, têtatio, labor molestus, scrupuli, ariditas, & eius generis alia, quæ tristitiæ passionem irritant. Et (quæ hominū imbecillitas est) è vestigio lætitiæ omnis extinguitur. animæ, corporisque vires, ac partes omnes obrepente mærore torpescunt, & quod de seipso Iob extulit, fit homo sibi metipso grauis.

13 Tunc ergò partes Monachi patientiâ colentis sunt, seipsum excitare, ac bilem atram coercere, nè rationem obūbret: quod & internis actibus, qualis descriptissimus, & externo etiam conatu debet eniti.

14 Huc certè conferent remedia illa, quæ parte prima in tristitiæ curatione

tradidimus, aliaque permulta, quae per
 sim occurrent, iuxta modum vexat
 nis, quam labor intulerit.

15 Omnia tamen hoc vno pronuncia
 complectimur: nauanda opera est,
 qualem affectum laeti gerimus, talem
 exercitio patientiae parte saltem super
 ore foueamus, & appetitui, ne lingua
 imperemus.

16 Hinc Fratres nostri imposturam qua
 dam demonis internoscunt; solet enim
 cum aliquid molestum occurrit, vnde
 patientiam exercere opus est, quoddam
 captiose fictum rerum internarum
 diu insinuare, quod ijs, qui captus
 dici sunt, pro vera deuotione suppon
 cum absque vlla cōtrouersia, sit ipsa
 stitiae passio, ob exercitium patientiae
 commota. Quapropter alacritate opus
 est, vt virtutis huius prouentus quae
 vberimus existat: quam his rationibus
 persuademus.

17 Nemo vnquam vitam mortalem
 git, quem labores multi non obsiderent
 licet enim vnum, vel alterum calamita
 tis genus non irrumperet, ipso saltem
 mortalitatis pondere praegravatus pro
 li

lixæ mortis, ac peccati tributum exoluit. Et, si quis ab hoc tributo videatur immunis, ut princeps aliquis fortunatus, omninò compertum est, eum ab internis saltem anxietatibus diu non posse feriari, quod indulgenter dicimus. Constat enim huiusmodi homines grauiore multò tristitia, quàm plebeios, inopésque tentari; ob seria negotia, quæ non ex voto succedunt, & grauia honoris, aut opum damna, inimicitias, inuidentiam, tædia, & alia satis multa mala, quibus inuaduntur. Cur ergò, mortalitatis lege, vniuersi homines multa pati, sine mercede, cogantur? quantò sic honestius, & vtilius, eos, qui ad imitationem Christi vocati sùt, aduersa mala æquanimitèr tolerare, ac immenso lucro, ex animo gaudere?

18 Profectò quotquot illustres viri inter Ethnicos claruère, siue scholas, siue militiam expendamus, aut priuata, aut publica patientia, quicquid habuère laudis, pepererunt. Quoties enim vigiliæ, inedia, corporis extenuatio, affectiones prauæ, sollicitudines propter doctrinam, itinera, niues, fames, fitis,

pluuiæ, ictus, vulnera propter victoriã perlata sunt? Certè mirum est, hominibus, quos tartarus absorpturus erat, tolerãtiam pænè incredibilem, vt exigua præsentis vitæ bona pararent, fuisse necessariam, & Christi famulos minimè paucos ad eò degeneres esse, vt, cum ad æternũ regnum iter instituerint, oblatas patientiæ occasiones non alacriter arripiant?

19 Accedit efficax ratio. Non enim tot tantosque labores Deus ab eis exposcit, quot, quantosque non solum homines Ethnici, sed ipsi Christiani pro bonis perituris, sponte suscipiunt: non enim bella cruenta, non certè navigationes longæ, non pluuiæ, niues, cædes, vigiliae prolixiores, & eius generis alia imminet. Quin etiam; neque domesticæ discordiæ, sollicitudo, egestas, fastidia, & alia non leuia, quibus anguntur, quin medijs vrbibus pace frui videtur. Cur ergò Monachi in æternam foelicitatem contendentes leuiora patientiæ experimenta derectent, cum per maiora pericula filij huius sæculi ad interitum festinent?

20 Verum, ipsis laboribus prudenter, humano dūtaxat more pēsītatis, liquet, stultitiæ summæ vertendum, si quis impatienter agat. Ipso quippè renutu laboris, labor augetur, & mœror vsq; ad consumptionem ingrauescit: contrà verò animus patiens labores ac dolores mirificè extenuat, & in laudis argumentū conuertit. Quod certe discriminē liquebit, si duos homines fame, siti, vel alio labore vexatos, alterum tamen patienter, alterum verò impatienter ferentem contemplemur. Secundus enim hic, ipso furore, in rabiē agitur, primus ille cultu virtutis sibi, velut ægrotanti, medetur.

21 Cæterum hæc exigua sunt: si enim oculos ad æterna extollam⁹, omnes fœlicissimi regni illius coronæ patientiæ inscriptum præferre videntur. Quot enim propriæ carnis infestationes, vt castitate niterēt, Virgines pertulere? Quot agones, vt populos erudirent, Doctores exantlarunt? Quot vulnera, vt de Christo testimonium ferrent, Martyres acceperunt? Quàm speciosa ibi corpora cicatricibus notata? Quā pulchra

K 5

membra

membra verberibus olim proscissa?
 Quàm nitidi vultus quondam labori-
 bus deformati? omnia Dei castra paci-
 entiae virtus exornat, & praemij coelestis
 magnitudinem exaggerat.

22 At enim mirum est, cum mili-
 tia sit vita hominis super terram, & omni-
 nò mala ferenda sint, spe tamè amplif-
 simae mercedis illius, quae pro vulneri-
 bus reddenda est, animos multos mini-
 mè commoueri. Ex quo sanè perspic-
 potest, quàm fuerit salutare patientis
 Christi consilium, quo desides homi-
 nes studium perurgere. Christus enim
 passus est pro nobis, illustrissimum ri-
 linquens exemplum, vt sequamur ve-
 stigia eius. In mensae quippè bonitatis, &
 benignitatis erga nos ipseus erat, impè-
 sa tanta, torpentes Adae filios excitare:
 quod attentius ponderemus.

23 Mors iudicium rectè agentium est,
 fontes patibulis addicere, infantes ab-
 soluere, nè poenam sine culpa subeant
 qua certè ratione conficitur, homines
 vnuersos, q̄ culpae sibi conscij sunt, &
 diuino, & humano iudicio poenae reos
 esse, & cū nemo sit mundus à sordē, nè
 infans

infans quidem, cuius est vnus diei vita super terram, manifestum est, neminē posse innocentiam prætendere, nè quid patiatur. Iam verò si patibulo dignus omnis homo est, cur pœnam modicam à Clementissimo Patre: qui æquissimus quoque iudex est, irrogatam, relaxato eterno patibulo non patiēter ferat? Profectò quē ratio hæc nō peruincit, amentem esse necesse est. Verum est tamen, amorem sui (quem philautiam Græci Patres appellant) vnicuique homini persuadere, se quidem pœnæ reū esse, at non esse plectendum: amor quippè ille tantus est, vt in amentiam homines præcipitet.

24 Propter hoc ergò innocentissimus Dei filius, qui pœnæ reus, ob culpam vllam esse nequiuit, nè quis se à pœnæ lege excipiendū existimaret, sed eternā temporali, ac breui pœna præcaueret, se necitā immani libenter exposuit: quo quidem exemplo vsque ad stuporem miro, nescio, quomodo vniuersus orbis non emollitur, & sempiternam impatientiam, patientia breui permutat.

25 Verum, vt exempli tanti momenta demum pōderemus, quis adeò excors est, qui Deum pœnas luentem, fami, siti, inopiæ, æstui, frigori, cæterisque mortali-um laboribus obnoxium, sine imitatio-nis, vel compassionis motu possit intue-ri? Sanè Dauidem, cum Absalonem fu-geret Ethai vir plane fidelis, adeò indi-uidue comitatus est, vt ab ipso rege mo-nitus, vicem illam aduersam de-clinaret, ac in vrbs delicias, cum Ab-salone versaturus rediret, agrè mo-nitum audierit, ac fidã laborum socie-tatem, ac deliciarum odium perenne iurauerit. Cur ergò vir Christianus Christi laborum cōsortia non affectet, ac iuret? Ergo né Dei filius inter labores deseratur? Deserant certè alij; Virginis enim filios hæc nota non decet.

26 Innoxia quippè, ac niue candidior Virgo, quæ pœnæ tantæ reatu non erat innexa, nihil tam ardentem, quam pati-entiam filij sui consortium expetiuit: aliàs enim quid tam cœlesti puritati, cum tantâ pœnæ immanitate cōmune? De-cuit certè, vt exemplari filij, mater si- millima consentiret.

27 Hinc

27 Hinc quotquot in Christo piè viue-
re cupiunt, gloriam in summis laborib⁹
iure ponunt: nihilq; tantoperè erubef-
cunt, quàm sine vulneribus apparere:
quale enim militis decus erit, se benè
curata cute, Regem verò fauciu intueri?

28 Et profectò licet alijs exempla pro-
pria deessent, fratrib⁹ nostris deesse mi-
nime possunt. nã præter annos quadra-
ginta, quibus B. Virgo, & Parens nostra
Teresia diem nullum à dolore duxit im-
munem, hominum insectationibus, de-
monum insultibus, Dei quoque repulsis
vitam laboribus multis; ac pænè fidem
superantibus contextam egit; vt eius fi-
lij, non sine dedecore, molles, ac laboris
impatientes esse possint.

29 Sic enim Clementissimus Deus, ad
eruditionem nostram illam exercuit, vt
nihil in ea non tentatum extaret: neque
enim in illud Sanctitatis fastigium, nisi
per ascensum purpureum, hoc est, pati-
entię gradus pertigisset quod illi cū reli-
quis imitatorib⁹ Christi cōmune fuit.

30 Hæc est sapientia nostra, quæ sum-
mum honorem, lucrumq; parit, fimi-
lesq; reddit ijs, quibus cessit lacerans
for-

fortiter vngula, nec inuictissim a carpsit
penetralia

31 Hæc est nobilissima pars generis electi, & patrimonij filij Dei: nihil enim animis, quos patientia compsit, in castris Dei viuentis splendidius nitet.

32 Deponētes ergò Fratres nostri omne tristitiæ pondus, & semetipsos ad æternos honores, tot rationum, ac exemplorum armis instruentes, illud Parentis nostræ votum, quàm fortiter possūt, animo concipiant: Aut pati, aut interire. Citò enim labor omnis euanesceat, si tantillum Clementissimus Deus tentariteos, & inuenerit eos dignos se: & lætabuntur coram eo, sicut exultant victores capta præda, quam non sine cruore ceperunt. Enituntur, quæ retrò sunt, obliuisci & ad maiora se conentur extendere.

De Modestia in commune.

Cap. XIV.

EX virtutibus explanatis, ex castitate præsertim, humilitate, mansuetudine, ac patientia, modestia, quæ motuum externorum moderatio est, originem ducere videtur: illa quippè
in-